

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 kor.
Félévre 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor.

Egyes szám ára 10 fill

Megjelenik minden vasárnap.

Telefon szám: 176.

Szerkesztőség:

Kaposvár, Irányi Dániel-
utca 11. szám,

hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény inté-
zendők.

A kiadóhivatal

munkakörét *Hagelman
Károly* könyvkereskedő
vállalván magára, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólítások ide
intézendők.

NÉPJOG

A FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Október 6.

(Pm.) . . . És minden évben újra fölszakad a seb, mit ejtett hóhérok keze a nemzetnek már nyugözött szivén . . .

Az óriás már haldokolva nyög vérét vesztvén annyi hős csatán: s a gyáva törpe hőssé bátorul, eljö gyilokkal ütni oly sebet, mit vágni karddal sohasem tudott . . .

Egy véghetetlen sóhaj járja be — Aradnál véve gyászos kezdetét — az alföld tarolt rónaságait, megül a Kárpát néma bércein, leszáll a drávamenti lankaság fölé, ahonnan átsuhan megint a királyhágón s járja szüntelen e bűvös kört . . . és soha nem pihen . . .

„Meghalt a nagy Tizenhárom!”

Tizenhárom Messiás halt meg ott: hóhér kezéből véve a halált . . .

Az idők sodra megpróbálkozott simává tenni sirjuk dombjait. A feledésnek ösmert fátyolát teregették rá reszkető kezek. Haszontalan. Örök emlékezet őrzi e napot s tanulságait.

A fájdalomnak csak egy írja

van: a *megbánásnak* igaz könnyei, amelyek a termékeny talajban a *megbocsátást* hajtják csirába.

Nemzeti hőseink árulóknak bélyegezve, bitófán vagy golyó által végezték éltüket.

Ameddig ez a tény orvosolva nincs: addig a gyászt mi le nem vethetjük.

Amíg a szabadsághősök nevét törvénybe vésve nem látjuk, addig Arad csak Golgotha marad: fájdalom földje, szégyenünk helye. E fájdalom, e szégyen nekünk büszkeség mindaddig, amíg velük nyiltan nem büszkélkedhetünk.

Nem vagyunk állam, hanem tartomány, míg hőseink nevét csak titokban tanulják gyermekeink: a történelem fényes lapjai hirdessék büszkén dicső hírüket!

Nem vagyunk állam, hanem tartomány, míg csak suttogni szabad a gyalázatot, mely bennünket az aradi gyásznapon ért; míg meg nem tudja széles e világ, hogy ott a hóhér nem forradalmárokat, hanem a nemzet legnagyobb szabadsághőseit gyilkolta le.

Nem vagyunk állam, hanem tartomány, míg katonáinknak az ő tetteiket oda nem állítjuk dicső példaként, hogy tőlük tanulják a hazát szeretni!

. . . . Eljön-e az idő, nemtudom. De, ha van a magyarban őserő, mely irtózik a nyugtól: eljövend.

Az emléknepok arravalók, hogy a szunnyadó erők ébredzenek, az óhajtasok szárnyra kapjanak és teljesülést követeljenek!

Az emlékezetet ébren kell tartani, mert ez élteti a nemzeti erőket. Amely nemzet őseit megtagadja, vagy gyalázatukat eltüri: megérdemli sorsát, mely nem is lehet más, mint az elnyomás, a lassu megsemmisülés.

Addig tehát, míg el nem értük azt, mit lelkünk mélyén óhajtunk: a gyászt ne vessük le sőt büszkén hordozzuk, hogy lássák az emlékezetet; tudják meg, hogy a nemzet legjobbjait el nem feledi és: minden évben fölszakad a seb, mit gyáva kézzel a hóhér ütött a már nyugözve fekvő nemzetet!

T Á R C S A.

Siklóson.

Ugy vonzanak engem a mult idők emlékei: a várak és romok. Felidézem azt a kort, amikor nagy és dicső volt nemzetem, amikor itt éltek közöttünk azok, akiket magyar királyoknak neveznek!

A hatalmas oligarchák fényesen berendezett büszke váraiban folyt az élet, vidám zaj tölté be azok termeit, ahol most siri csend uralkodik, miként a temetőben.

A várak nagy része romba dőlt. Megemésztették a letűnt századok viharai, vagy a Habsburgok kérlelhetlen gyűlölete, amely minden egyes várban a magyar szabadság egy-egy védőbástyáját látta.

Puskaporral vettette föl azokat a várakat, melyek a zsarnoki önkénynek ellentállni merészkedtek.

Mennyi emlékünkn semmisült így meg; de hát ők úgy is akarták; elpusztítani mindent, ami hajdani nagyságunkra emlékeztet. Rombadönteni várainkat, oltárainkat, feladni, felegetni minden írást, mely a multból ránk maradt. Egy nemzet, mely multját nem ismeri, lassankint beleolvasható annak a kohónak keverék anyagába, amelyet közönségesen Ausztria örökös tartományainak ismer a történelem. Már tudniillik az ő történelmük, az Ausztria népeié, akik bennün-

ket is magukkal egy fogalom alá soroztak s szeretnék sorozni ma is!

De hát nem sikerült nekik semmi! A százados küzdelmeiben kifáradt nemzet zibbasztó álmaiból mindannyiszor felébredt, amikor azt hitték, halálos romlásának utolsó órái elérkeztek.

És ahányszor megakartak semmisíteni bennünket, újult erővel szálltunk sikra elrabolt szabadságunk védelmére. Diadalmasan lobogtattuk zászlóinkat s kitartó küzdelmeink békére kényszerítették azokat, akik halálunkat akarták!

Ha másként lett volna, ha megértették volna e nemzet szívének dobogását ha méltányolni tudták volna azt a nemes hűséget, odaadó ragaszkodást, amely a magyarnak kitűnő jellemvonása, milyen másként állnánk mi és allanának ők. Bizonyára nem tördeltek volna le egy egy fényes ékkövet a Habsburgok koronájából, amely az elvesztett csaták után bekövetkezett.

Kissé tovább is elkalandoztam, mint szándékom vala, de a romokon elmerengő lelkemnek jól esik egy kis keserű kifakadás.

Siklós ősi vára a magas hegytetőről messzire ellátszik. Bástyái nagyrészt fennállanak s merengve néznek le a mélységbe. E vár hatalmas épület, a gondos tatarozás mellett maig is fennmaradt, pedig egykor nagy tüzvész pusztított itt. Amikor 1836-ban a villám lesújtott a vártemplom tornyába,

leégett az egész tető, mely faszindelylyel volt fedve. Azóta a második emelet úgy van, mint ama nagy tüzvész után. Új tető került a várra, de csak a földszint és az első emelet áll fenn eredeti állapotában.

A falak óriási vastagok, két és fél métertől négy méterig, legvastagabbak a földszinten és a börtönhelyiségeknél, melyek sötét ijesztő képet mutatnak, még a látásuk is rémes, hátha elgondoljuk, hogy itt hónapokon sőt talán éveken keresztül sinlődtek valamikor.

Itt, ebben a várban volt fogva a zsarnok Zsigmond király is, akit a magyar főurak ide zártak be. Az első emeleten van az a kis szoba, melyben elég alkalma volt Zsigmondnak álmélkodni a felett, hogy a nemzetnek is vannak jogai s nem engedi magát egy ember durva önkényének alávetni, hanem meg tudja mutatni azt, hogy milyen érzés lehet az, ha négy szűk fal közé szoritják az életet.

Az emberek élete pedig egyforma, — a népek szabadság nélkül nem élhetnek!

Abban a kicsi szobában, melyben Zsigmond töltötte rabságát, a következő felirat olvasható:

MISITDEVS MISERICORDIAM SVAM
SVPER ME ETERIPVIT ME DE
MEDIO CATVLI LEONVM DORMIO
SICNONTVRBATVS.

(Az Isten könyörült rajtam és kira-

Somogyvármegye törvényhatósági árva háza.

Kaposvár, október 4.

Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának novemberi közgyűlése elé olyan indítvány kerül, amely a gyermekvédelem terén országosan fontos újítást hoz és amelyhez hasonlókat valamenyi vármegye sietve fog alkotni.

Andorka Elek dr. vármegyei tiszti főügyész teszi az indítványt a talált és elhagyott gyermekek érdekében, akiknek nagy törvényhatósági árva háza létesítését indítványozza.

A terjedelmes indítvány minden sora sok emberszeretetre, melegen érző szívre, nemes gondolkodásra és emellett óriási törvényismeretre, nagy tárgyilagosságra és tiszta látásra vall.

Egész gyermekvédelmünk más alapot nyer, ha az az indítvány határozattá válik és bár évtizedekre sőt évszázadokra kiható lépésről van szó, mégis a legkisebb megvárakoztatás, nagyobb anyagi megterhelés nélkül keresztülvihető a főügyész indítványa alapján.

Az indítvány bevezető részében kifejti az indítványozó, hogy mekkora terhet ró ma a községekre a talált és az elhagyottaknak nyilvánított gyermekek eltartása és neveltetése. Az állam ugyanis csak hét éves korukig visel ezeket a gyermekekre gondot, de azontúl a községek viselik a költségeket.

A gyermekvédelem ebben az alakjában a községekre elviselhetetlen, miért is a törvényhatóságra hárul a feladat, hogy erre nézve megoldást találjon.

Indítványozza, hogy törvényhatósági árva házat állítson fel a vármegye, ahol azok a 15 éven alóli gyermekek is gondoztassanak, kik eddig állami gondozás alatt nem voltak.

Az árva háza céljaira a községek adják oda szegényalapjuk egy részét esetleg egy százalékos pótdadót vessenek ki. A szegényügyi célokra befolyó büntetéspénzekről mondjanak le a községek.

Feliratban kéri a belügyminisztert, hogy a betegápolási alapról bizonyos összeget biztosítson árva házra.

Az árvaszéki tartalékalap le nem kötött részét adják erre a célra.

A gondnokoltak vagyona után 10 százalékos szedjenek.

gadtott engem az oroszlan kölykek közül' így most zavartalanul alszom.)

A vártemplom magas termében ott látható még néhány régi szentkép, az egyik Szent Alajos püspököt ábrázolja, midőn beteget áldoztat, a másik egy szűz Mária kép.

Volt még itt egy értékes régi festmény, Szent Borbála oltárképe, ezt azonban bizonyos Todesco nevű ur ellopta s külföldre adta el, a múlt század elején s ez állítólag Londonba került s ma is ott van.

A kórusban ott van még a régi orgona, amely a mohácsi vész előtti idők maradványa.

A vártemplom oszlopán, valamint a várkapu felett ott van még a Garák címere, akiknek tulajdona volt ez a hajdan hatalmas vár.

Ugy látszik azonban, hogy a későbbi időben, a Habsburgok alatt, hűséges császár párti urak bírták e várat, mert különben ma már ez is csak romhalmaz volna, mint ama többi sásfészkek a hazában.

Siklós vára jelenleg Benyovszky Mór grófnak, Baranyavármegye főispánjának uradalmához tartozik. A vár földszinti helyiségeinek egy részében az uradalmi tisztviselők hivatal helyiségei vannak, az első emeleten pedig néhány szoba a gróf és vendégei részére van berendezve, a többi üresen, elhagyottan áll.

Noszlopy Tivadar.

Végül indítványozza a főügyész, hogy az alispán elnöklésével bizottságot alakítsanak, amely lépjen érintkezésbe a Mária Valeria egyesülettel, hogy az egyesület árva háza olvadjon bele a létesítendő árva házba.

A bő részletességgel megírt indokolásban kifejti az indítványozó, hogy miképpen képeznék a törvényhatósági árva ház költségeinek fedezetét.

A községi szegényalapok beszolgáltatásával, a Mária Valeria árva ház beolvadásával a megyei árva háznak 510,000 korona készpénze lenne.

Ebből 200,000 koronát az építkezésre felhasználva még maradna 310,000 korona, aminek 15500 korona az évi jövedelme. A községi pótdadóból 4000, a belügyminisztertől 5000, a birságpénzekből 6000, a gyám-pénztári tartalékalapból 12000, a biztosítási jutalékokból 600, a Mária Valeria árva ház ingatlanából 500 korona évi járandóságra feltétlenül számíthat a törvényhatóság úgy, hogy már 1909. évtől kezdve 43,700 koronát fordíthat a vármegye az árva házban elhelyezett gyermekekre.

A törvényhatósági árva ház fentartása tehát anyagilag teljesen biztosítva van és így mi sem állhat utjában annak, hogy ezt a humánus, ezt a nemes óriási jelentőségű indítványt a törvényhatósági bizottság elfogadja.

Politikai hírek.

— **Kmety kilépése a függetlenségi pártból.** Kmety Károly képviselőt a függetlenségi párt ez idén nem jelölte delegátusnak. Ezért tegnap Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek levelet írt, melyben bejelenti, hogy kilép a függetlenségi pártból a pártnak a delegátusok kijelölésénél mutatott magatartása miatt. Kijelenti, hogy kilépésével nem változtatja függetlenségi elveit és továbbra is hűségesen szolgálja azt a programot, mely dicsőségesen fűződik a Kossuth névhez és amely a király s a nemzet üdvéhez visz. Továbbra is tiszteli és nagyrabecsüli Kossuthot és vezértársát, Apponyi Albert grófot, akiket ezután is vezéreiül tekint és követi őket mindaddig, amíg Magyarország teljes politikai és gazdasági önállóságaért küzdenek.

— **Beszámoló** Mint Pozsonyból jelentik, Blahó Pál képviselő Lévárdon beszámoló beszédét mondott.

Kaposvár város közgyűlése.

Kaposvár, október 3.

Kaposvár város képviselőtestülete csütörtökön délután tartotta rendes közgyűlését, amelyen Németh István polgármester elnökölt.

Először Németh István polgármester tett jelentést a városi közügyek állásáról. A terjedelmes jelentésben legfontosabb az a rész, amelyben beszámol a polgármester legutóbbi budapesti utjáról, amely alkalommal a minisztériumokban járt el.

A honvédelmi minisztériumban azt a felvilágosítást nyerte, hogy nincs szönyegen ugyan a *honvédségnek Kaposváron való állandósítása*, de az kétségtelen, hogy egy megfelelő katonai harctér létesítése e kérdést nagyban befolyásolná. Ez a kijelentés csak megerősíti azokat a híreket, amelyek a honvédség elviteléről szólnak.

A kereskedelemügyi minisztériumban kijelentették, hogy a kormány *most nem fog-*

lalkozik az üzletvezetés szaporításával, de a miniszternek élénk tudomása van Kaposvár többszörös és indokolt felterjesztéséről üzletvezetés elnyerése iránt.

A kaposvári állomást — az államtitkár kijelentése szerint — kibővítik. A mai gépjavitó műhelytelep a kibővítésnek utjában áll és így új műhelytelepet épített Kaposváron az államvasut.

Ezek a jelentősebb dolgok. Az apróbb, de azért fontos ügyek a polgármester jelentése szerint a következő stádiumban állanak:

A donnervárosi iskola tervét felterjesztették a kultuszminiszterhez.

Az Iszáktelepi érdekeltségnek átengedett 153 négyszögöltre vonatkozó határozat jogerős.

A Darnay-cég ismeretes kövezetvám ügyében a város jogot kapván a vámszedésre, ennek beszedése iránt intézkedés történt.

A polgári fiu- és leányiskola, valamint az iparos- és kereskedő tanonciskola részére államsegély iránt kérvény ment a kultuszminiszterhez.

A hordáripári szabályrendelet életbe léptetése iránt intézkedés történt.

A villamostelepre pótdinamót rendeltek a képviselőtestület határozatához képest.

A színházterv és a költségvetés elkészítése folyamatban van.

A város által kezelt pénztárak számadásait és a város költségvetését felterjesztették a törvényhatósághoz.

Az elnöki jelentés tudomásul vétele után több kisebb jelentőségű interpelláció volt, majd elhatározta a közgyűlés, hogy Szabady János számvevő fegyelmi ügyében a belügyminiszterhez felel.

Felolvasták azután a tanács ama javaslatát, hogy harmadik városi orvosi állás szervezésével kapcsolatosan a várost három egészségügyi kerületbe osszák olyanformán, hogy a Fő-, Korona- és Vár-utcától felfelé az északi, ettől lefelé a déli, a Kaposon tul pedig a donnervárosi közegészségügyi kerület legyen. Az északi kerület orvosá Weisz Albert dr., a délié Polányi Lajos dr., a donnervárosi pedig az új városi orvos legyen, akinek évi fizetését 1400 koronában állapítsák meg.

A közgyűlés 19 szóval 17 ellen elfogadja a tanács javaslatát avval, hogy a szervezési szabályrendeletet ehhez képest módosítsák.

Az új közegészségügyi törvény értelmében a városnak hatósági husszékot kell létesítenie, ahol a selejtes hus kerül időnként kimérésre.

A tanács javasolja, hogy a hatósági husszékot a városháza alatt üresen levő egyik bolthelyiségben állítsák fel és bizza meg a közgyűlés a polgármestert a husszék berendezésével.

A tanács javaslatát azzal fogadják el, hogy a hatósági husszék ideiglenesen legyen a városháza alatt.

Szintén a közegészségügyi szabályrendelet írja elő a közös sertésszuróhely felállítását. Erre nézve az a tanács javaslata, hogy addig is, amíg új vágóhidat építenek, ezer korona költséggel ideiglenes szuróhelyet építenek.

21 szóval 9 ellen elhatározták a sertésszuróhely felállítását.

Szalóki Sándor kéri a várost, hogy egy szövőiskola céljaira 200 négyszögöl

területet adjon, ahol iskoláját, melyben főként a siketméma gyermekeket oktatná ki erre a könnyű és mégis jövedelmező iparagra, felépíthesse.

A kormány is nagy mérvben támogatja Szalókit, akinek már 21 gépe van. A tanács is a támogatás mellett van, de városi ingatlanból nem lehet egy darabot kihalítani, mert az az egész telek értékét csökkenti, hanem ahelyett 2000 korona kamatmentes kölcsönt ajánl, amelyet csak akkor kelljen Szalókinak visszafizetni, ha a szövőiskola megszűnik.

A tanács javaslatát szótöbbséggel elfogadták.

A többgyermekes anyák jutalmazására szolgáló vármegyei alaphoz a város nem járul hozzá, mert a szegénysorsu többgyermekes anyákat ugyanis segíyezi a város.

Elvetette a közgyűlés a tanács ama javaslatát, hogy a sírhelyek árát emeljék, mert hiszen a temetők így is bőségesen megkötik az azokba fektetett összeget.

Az államvasúti internátus szennyvízvezető csatornájába megengedi a város a magánházak bekapcsolását, ha az érdekeltek minden ház bekapcsolási díjaul 100-200 koronát fizetnek és a további költségeket is fedezik.

A pénztárvizsgálatról és a közevetvám meghosszabbításáról szóló tanácsi jelentés tudomásul vétele után a közgyűlés kevéssel öt óra előtt véget ért.

H I R E K.

Városi tisztviselők fizetése. Kaposvár város szervezési szabályrendelete módosítás alatt áll, mert a szabályzat több szakaszát az újabb hozott törvények és rendeletek illuzióriussa tették. A módosítás előkészítésére a képviselőtestület bizottságot küldött ki, amely megtartott ülést a városházán. Jelen voltak az ülésen Németh István polgármester elnöklése mellett: Siposs Géza főjegyző, Varga Lajos dr. rendőrfőkapitány, Izsák Lajos első számvevő, Kotzián Emil és Szabados Imre bizottsági tagok. A bizottság délután két órától este hétig dolgozott, szakaszonként vizsgálták át a mostani szervezési szabályrendeletet és azokat az újabb törvények és döntvények, valamint rendeletek szellemében kijavították. A városi tisztviselők fizetésrendezését a bizottság mellőzni kívánta ez alkalommal. A bizottságban általános a nézet, hogy Kaposvár tisztviselőinek ma kevés a fizetése, mindazonáltal későbbre tartják halasztandónak a fizetésrendezést azért, mert a városok tisztviselői részére a kormány két millió koronát helyezett kiállításba és az ebből Kaposvárra eső összeg arányában tartják rendezendónak a fizetéseket.

Somogy a múlt hóban. Somogyvármegye közigazgatási bizottsága október 14-én tartja havi rendes ülését, amelyen Kapotsfy Jenő főispán elnököl.

Kaposvári Kossuth-szobor. Lassan bár, de egyre folynak az adakozások Kossuth Lajosnak Kaposváron emelendő szobrára. A város vezetősége áll a gyűjtés élén és a

tisztikar tagjai nemes ambícióval, hazafias lelkesedéssel vezetik a gyűjtést. — Ujabban ismét érkeztek be a városhoz gyűjtővek és pénzek. Befolyt ujabban 3540 kor. 32 fillér. A régebben befolyt összegekkel és a város 5000 koronás adakozásával együtt most már 12166 korona 83 fillér a kaposvári Kossuth-szobor alap összege. Szép summa ugyan, de Kossuth Lajoshoz és Kaposvárhoz méltó szobor felállítására kevés. Még az eddiginél is lelkesebb, nagyobb arányú gyűjtést kell eszközölni, hogy minél előbb állhasson Kaposváron a nagy kormányzó szobra.

A vértanuk napja. Az osztrák hőhármerényieit évfordulójához közeledünk. Kedden, október 6-án lesz ötvenkilenc éve annak, hogy az osztrák gázság a leggyalázatosabb büntetést elkövette, amikor az aradi vár tizenhárom foglyát kivégeztette. Felsőszadnál hosszabb idő telt el azóta és minél távolabb vagyunk a gázsos eseményektől, annál nagyobb kegyelettel, annál szentebb megemlékezéssel állunk meg ezen a napon, hogy a szabadságharc nagy vértanúit imádjuk. Kaposváron a plebánia templomban gyászmise lesz a vértanuk lelki üdvéért, amelyen a vármegye és a város vezetősége is megjelenik.

Katonai utóállítás. Hétfőn, okt. 5-én délelőtt 9 órakor a Szarvas szállóban katonai utóállítás lesz.

A kaposvári tisztviselők lakásbérére. Tegnap az a hír terjedt a tisztviselői körökben, hogy a kormány már döntött a tisztviselői lakásberek kérdésében és Kaposvárt magasabb lakbér osztályba sorozta. A hírek azonban utána jártunk és megtudtuk azt, hogy senki nem tud ebben a dologban biztosat. Csak annyi bizonyos, hogy hivatalos értesítés nem érkezett a pénzügyigazgatósághoz és magánértesülés sincs olyan, mely a híresztelésnek alapul szolgálhatna. Tisztviselőink tehát várjanak még egy keveset türelemmel, a döntésnek már legközelebb be kell következnie.

Templomavatás Viszlón. A viszlói református egyház új templomát tegnap avatták fel. A felavatáson a környékbeli lelkészekon kívül igen szép közönség is jelen volt. A felavató ünnepi beszédet Kiss Árpád viszlói lelkész mondta, majd Simon Károly és Szabó Balázs lelkészek mondtak emelkedett hangú beszédet, mire közénekkel a felavatás véget ért.

Scherz Géza csurgói földbirtokos kárára legutóbb elkövetett kasszabetörés alkalmából fölhívjuk t. olvasóink figyelmét a „Meteor” pénzszekrény és tresor-gyár (Budapest VI. Gömb u. 59.) megfúrhatatlan pánccszekrényreire.

Darányi Ignác Somogyinak. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter értesítette Kacsokovics Lajos alispánt, hogy a vármegye tizenegy községének száz-száz köteles népkönyvtárt ad és mindegyik könyvtárhoz könyvszekrényre 20-20 korona segélyt engedélyez. Népkönyvtárt kapnak: Gadács, Geszti, Polány, Szill, Somodor, Ószöd, Som, Faluszemes, Zics, Mocsolád, Fiad és Ecseny.

Nagyszabású művészeti képiállítás nyillik meg vasárnap Keszthelyen. Előkelő festőművészek a Balatonföldvár mellett lévő Köröshelyen balatoni festőkölöniát alakítottak, melynek célja az, hogy a vidéken is teremtsenek művészi életet s hogy a Balaton vidék szépségeit minél szélesebb körben képekkel is hirdessék. A művészek

impreszionista és maturalista irányu képeket kultiválnak. A kiállítás 9 napig tart. Megtekintését ajánljuk közönségünk figyelmébe. A kiállítás igazi művelvezetet nyújt. A védnöki tisztet gróf Festetics Tassilo kir. főudvarmester vállalta el.

A vármegye gyásza. Ágoston József szőlőskislaki földbirtokos, Somogyvármegye törvényhatósági bizottságának tagja Budapesten meghalt. Halálhírére a vármegye székházára kitűzték a gyászlobogót.

Anyakönyvi kinevezés. A főispán Havasy Gyula porrogi anyakönyvvezető-helyettes felmentésével a porrogi állami anyakönyvi hivatalhoz anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki.

A honvédönkéntesek vizsgája. Tegnap fejeződtek be Pécsen a 19. honvédegységre önkéntesi iskolájának vizsgái, amelyek igen szép eredményt mutatnak fel. A 37 önkéntes közül 33 sikeresen állotta ki a tisztvizsgát és őrmesterekké léptek elő. Harom elbukott, egy pedig másodévi szolgálatra marad benn. A sikeresen levizsgázottak azonban nem soká hordhatják a hosszú kardot, holnap már leszerelnek és helyüket átadják az új anyagnak.

Kaposvár virilistái. Kaposvár városának 1909. évre kiigazított legtöbb adót fizetők névjegyzéke szerint a virilisek a következők: *Rendes tagok:* Mezőgazdasági részvénytársaság (cukorgyárral együtt) herceg Eszterházy Miklós, Somogyvármegyei takarékpénztár, Laipcig Antal, Csorba Ede, Armuth Jakab, Bereczk Sándor Szabó Kálmán, Kaposvár rt. város, özv. Steinitz Adolfné, gróf Somssich László, dr. Zánkay Gusztáv, Kemény Samu, Kapotsfy Jenő, Berger Ignác, Kladnigg Alajos, Hirsch Ödön, Oszman Albert, dr. Tevely Béla, özv. Liebenwein Károlyné, özv. Sehön Kálmáné, Roboz István, Kövesdi Kálmán, dr. Berger Samu, özv. Königsberg Lipótné, Márffy Emil, dr. Bárdi György, Kellauer Gábor, Ágid Hermann, Székely Ármán, dr. Rusa Ernő, Kalmányi Ferenc, Wimmer Ede, Babóchay Kálmán, dr. Haid-kker Károly, Krausz Mór, Kohn Ignác, városi erdőgazdaság, Halmos Imre, dr. Kovács József, Nemes Manó, Berger és Schlesinger, Löbl Zsigmond, Bauer Jenő, Weisz Samuel, özv. Lichtenstein Adolfné, Simonfai Lajos, Schilhan József, Krausz László, dr. Zimmert József, dr. Réthi Ignác. Szabados Imre, Vései Sándor, Rosenberg Károly, Simon Gyula és özv. Hudecz Józsefné. *Póttagok:* Darnay Béla és Fivére, Deutsch Albert, Szilágyi Samu, Grünwald Lipót, Boldizsár Imre, Schulek Lajosné, Schwarc Mózes és Fiai, Honig Dávid, dr. Androsits István, Geizler Nep János, Frank Hugó és özv. Kohn Miksáné.

I r o d a l o m.

Somogyvármegye az alkotmányos küzdelemben. Ezen a címen Kaposvár város volt polgármestere: Németh Ignác ügyvéd könyvet ad ki, amelyben a szabadságharcig visszamenve rámutat arra a nemes küzdelemre, amelyet vármegyénk az alkotmány védelmében folytatott. A nagytudású, szép tollu szerző felhívásában ezeket írja a könyv tartalmára nézve:

„Visszapillantás a szabadságharcra, az absolutismus korára és az átmeneti (provisorium) állapotokra. Az alkotmány helyreállítása; képviselőválasztási mozgalmak; ezek eredménye kerületenként; antiszemita

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a természetes szénsavas ásványviz erre a legbiztosabb óvszer.

Minden külföldit fölül-mul hazánk természetes szénsavasvizek királya:

égést rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomor-bajosoknak.

Kedvelt borviz!

a mohai **ÁGNES**-Forrás.

Milleniumi nagy éremmel kitüntetve. Kitűnő asztali, bor- és gyógyviz, a gyomor-

bajosoknak.

Olosóbb a szódaviznél!

Mindenütt kapható!

Főraktár: Honig & Veinberger uraknál Kaposvár.

és szociális mozgalmak; a függetlenségi elvek teljes győzelme; a legutóbbi alkotmányfelfüggesztés napjai, — szóval a vármegyének politikai közléte; eredmények, tanulságok s végül a mai helyzet.

Könyvem mindezeket oknyomozólag és szigorúan objectiv bírálatlalt kísérve tárgyalja, híven megrajzolja az eseményeket, felsorolja azok kiválóbb tényezőit, nemcsak a vezérek, de a közharcosok közül is. És hogy címének megfelelően és mindenkinek kellemes olvasmányul szolgáljon, — a száraz történeti adatokat kivéve — könyvem könnyű, elbeszélő modorban megírva, epizódokkal tarkítva, a főbb szereplők arcképeivel s lehetőleg egyéb illusztrációkkal gazdagítva kerül az olvasó közönség kezébe.

A munka tíz füzetben, simított papíron, tiszta, izletes nyomásban, finom kivitelű illusztrációkkal jelen meg s egészben egy vas-kötet kepez, amelynek egybekötésére alkalmas, művészi kivitelű kemény boríték külön rendelhető meg.

A tíz füzet ára 6 korona. Az első füzet már októberben megjelenik.

— **A Nick Carter** kiadóhivatala, Mikolász Sándor füzetes vállalatából e éthen is öt új érdekfeszítő szám jelent meg. Amerika legnagyobb detektívje, Nick Carter izgató bűnügyi eset keretében álcazza le a kínai titkos szövetségek gazságait. Ő maga is csaknem beleesett **„A sárga pök hallójába”** (ez 46. a füzet címe) és csak zsenialitása erejével tudott diadalmaskodni a hasított szemű ördögök raffinált cselszövényeivel szemben. Buffalo Bill Amerika nemzeti hőse, ismét egy veszedelmes banditával (Coolhand kapitány, 28. szám) bánt el, aki évek során át veszélyeztette a Wild West biztonságát s egyre-másra rabolta ki a postakocsikat, míg végre a jeles hadikém ártalmatlanná tette. Nobody, a rejtélyes ismeretlen, egy kísértetektől látogatott kastély titkait (4. füzet) kutatja ki s roppant izgalmas kalandok során át deríti ki egy gyilkosság-gal vádolt fiatal leány ártatlanságát. A hét irodalmi szenzációja mégis az a gyönyörű új sorozat, melynek első füzetét **„A tenger hienait”** e héten bocsátotta közre az érdekes kiadóvállalat. Grant kapitány csodálatos kalandjairól már most megjósolhatjuk, hogy rövid időn belül ép oly népszerűek lesznek mint a többi **„Nick Carter”** füzetek, mert a világhírű hajós érdekfeszítő kalandjai hosszú során át végigvezeti az olvasót az ismert és ismeretlen tengereken és szórakoztatva ismerteti meg bennünket földünk minden titkával és érdekességeivel — **A Budapesti rejtelmek** 4-ik füzeté szintén fényesen igazolja azt a nagy érdeklődést és várakozást, melylyel a közönség ezt a regényt fogadta. Kiss József, a koszorús költő, aki Szentesi Rudolf álneven írta ezt a regényt, valóban büszke lehet egyetlen prózai kötetére, a melyet már országos jubileuma alkalmával is osztatlan magasztalással halmozott el az egész sajtó. E füzetek mindegyike 30 fillérért kapható minden könyv- és papírkereskedésben, továbbá az összes dohánytözsdeken, vagy közvetlenül a kiadóhivatalban. (VII., Király-utca 13. Budapesten.)

G S A R N O K.

Bál a királynál.

Európa legöregebb királya vendégéül fogadta csütörtökön Európa legszebb királynéját és legcsunyább királyát. És mivel ünnepeket, pompát kifejtetni csak a magyarok tudnak istenigazában, hát Budapestből egyszerre csak székesfőváros lett ismét és a csütörtöki udvari balon olyan pompát és fényt látott Spanyolország ifjú uralkodója, amilyent soha nem láthat a hidalgók hazájában. Ilyen pazar fényűzést, ilyen gyönyörű látványosságot, ennyi színt, ennyi ragyogást csak a magyar tud bemutatni. A magyar főrangú világ, a magyar nemesség, a magyar pénz s a magyar vendégszeretet. Ezt még csak a lengyel tudná produkálni, ha bírná.

A királyi várpalota hatalmas táncterme

elszokott már a maihoz hasonló káprázatos felvonulásoktól. Talán mióta Erzsébet királyasszony visszavonult mindenféle udvari vigaságtól nem volt itt ennyi fény koncentráva. Fél kilencre szólott az udvari meghívó s erre az időre felrobogott mindenki, aki csak ilyen koronás kartonlap birtokába jutott. Vagy ezer kocsit hozott vagy ezeröttszáz vendéget, szebbnél-szebb dámákat, ragyogó díszmagyaros politikusokat, cifra katonákat, diplomátákat a legváltozatosabb egyenruhában.

Nyolc órára már szorongásig megtelt a királyi táncterem. Az ember alig tudja, hogy a sok kavargó színárnyalaton hol pihentesse meg a szemét. Talán a skarlátpiros szín dominál, talán az ezüstszürke. Tudja isten, de olyan az egész színvegyület, mint az esőre kitett festékes tábláé. Végül is összefolyik a szemünk előtt és csak gyönyörködünk benne, csak pihenünk rajta.

Egyik sarokban a főpapok helyezkednek el formálisan egy hatalmas piros kupot alkotva. Közre veszik Sztérenyi József államtitkárt és vidáman tereferélnék vele.

A terem másik szögletében a dámák vonultak meg Pompás toalettekben, melyeket a felszínnek uralnak jobbra, halványkék, halványpiros, halványlila meg az ezüstszürke szín. Természetesen mesés értékű ékszerekkel díszítettek mindent s különösen a fejékekben fejtenek ki csodálatos pompát. Az arisztokrata ifjuság természetesen körülrajongja a hölgyeket, de átsap néha hozzájuk Wekerle Sándor miniszterelnök és Zichy Aladár gróf is. Rakovszky István Justh Gyulával távolról szemléli a gyönyörű hófehér vállakat. Legfürgébben jár-kelek a dámák között gróf Apponyi Lajos udvarnagya, a fiatal gróf Csekonic Iván és gróf Hunyady József, akik harman legfőbb rendezői a királyi báljának.

A politikusok külön csoportba a bejárónál helyezkedtek el. Kossuth Ferenc egyszerre érkezik Fejérváry báróval, de nem sokaig marad a nagy tolongásban, ahol a temperatura egyre emelkedik. Nehány szót vált Széll Kalmánnal, meg Schönaiich közös hadügyminiszterrel s azután átvonul az egyik szomszédos terembe. A széleken főispánok, köztük Kapotsfy Jenő és fiatal képviselők évdnek Visontai Somával, akit arra kérnek, hogy a buffethen ne köszöntse fel újra a trónörökös, mint ahogy azt néhány évvel ezelőtt tette. Közéjük vegyül Wlassics Gyula is, továbbá Aehrenthal báró, a közös külügyminiszter is átvonul kancellári díszruhájában a politikusok csoportján s a diplomaták között foglal helyet.

Kilenc óra előtt öt perccel megjelennek a szertartásmesterek s ekkor conticuere omnes... Halálos csend lett s Apponyi Lajos udvarnagya hármassá pálcintése jelzi:

— Jön az udvar!

Egy-két pillanat még s a dámák meg az urak még meghajlásából tudjuk, hogy a király belépett a terembe. Huszártabornagyi egyenruhát visel s a karján vezeti a fiatal spanyol királynét, aki mindenkit elbűvöl szépségével. Utána a spanyol király lépked Maria Annunciátával a karján, majd a trónörökös és a többi főherceg egy-egy főhercegnővel, vagy a spanyol kíséret valamelyik tagjával. Az udvar egy pillanat alatt elhelyezkedik, királyunk körül néz, int a táncrendezőnek, a fiatal Csekonic Iván grófnak s a cigány nyomban rákezdi:

Vékony deszkakerítés,
Jaj de karcu teremtés,
Sem nem kicsi, se nem nagy
Éppen hozzám való vagy.

Huzza a cigány a ropogós magyar csárdást, a király pedig áll és nézi a tanca jelentkező párokat. Es tüzesen járja Csekonic gróf Károlyi Lászlónéval, Pallavicini őrgróf képviselő Frigyes főherceg leányával, gróf Széchenyi Viktor főispán, aki egyike a legjobb csárdástáncosoknak, valamelyik szőke fürtű princeszszel. A spanyol királyi pár nagy érdeklődéssel nézte a talpig magyar mulatságot, mely egyre vidámabb lett, mikor Berkes átsapott egy másik magyar nótába:

„Ezt a kerek erdőt járom én,
Ezt a barna kis lányt várom én...”

És jól megjegyezhetnék a bálozó és zsurozó ficsurak, hogy a király bálján, ha csárdást huznak, csárdást is táncolnak és nem bosztont. Olyan csárdást, amilyennél különbet a kunsági legények se járnak. És milyen gyorsan szaporodtak a párok. Táncol Hunyady József gróf, az egyik bajor herceg s ugyancsak vígan járja dr. Barczy István, Wekerle Sándor fiatal titkársja, akit alig lehet felismerni dragonyos-hadnagy egyenruhájában.

Királyunk mosolyogva nézi a fiatalokat. Csaknem biztatja őket. Aztán elvegyül a diplomaták között a külügyminiszter kíséretében s mindenkit kitüntet megszólításával. A spanyol király nyomon követi.

Ezalatt természetesen folyt a tánc.

Berkes húzta a harmadik csárdást is:

„Rózsabokorban jöttem a világra,
Nem nevelt az édesanyám hiába...”

A táncban később, mikor a keringőre került a sor, a fiatal királyasszony is résztvett több magyar mágnas karján.

A két uralkodó sorra szólította meg a politikusokat, a főpapokat s a külföldi államok képviselőit. (Különösen hosszasan beszélt királyunk a török követtel) Igen szívesen társalgott a spanyol király Justh Gyulával, akit a királynénak is bemutatott. Királyunk roppant udvarias és előzékeny volt mindenki iránt, különösen a hölgyeket valóssággal elbajolta kedvességével. Mindenkinek mondott valami szépet.

Tíz órakor négyesre állotta fel a párok. A spanyol király Maria Annunciata főhercegnővel táncolt, a királyné pedig Eszterházy Miklós herceggel. Csak hogy a négyest ugylatszok itt se illik tudni, épp úgy, mint más mulatságon jártak is százféle százféleképpen. Legjobban a fiatal király tudta, akiről látszott, hogy még nem régen hagyta el a tánc-leckeórákat. De ő aztan jól tudta. Egy figurát nem tévesztett el. Járt a egy szerelmes diak komolyságával. Mikor látta, hogy folytonos karambolok vannak, maga kezdte dirigálni a táncot mindaddig, míg a királyné kedvesen le nem intette azzal, hogy itt más a táncrendező. Igen kedves jelenség volt a fiatal uralkodó így tánc közben. Nem láttuk benne többé a csunya embert, egy fiatal jökevdü kadét előttünk, aki szívből örült annak, hogy a négyest jobban tudta járnai, mint a többiek.

Hát a trónörökösünk mit csinált a király estélyén? Előbb elvegyült a dámák közé, ahol igen szívesen fogadták a daliás főhercegek, aki így huszártabornagyi díszruhájában valóssággal férfiszépség. Azután a politikusokat kereste föl. Először Széll Kalmánhoz sietett, akivel igen szívesen szavakat váltott, később pedig felkereste Wekerle Sandort s több mint egy fél óráig beszélgetett igen behatóan a miniszterelnökkel.

A jelenlévő politikusok nagy jelentőséget tulajdonítottak ennek a beszélgetésnek, mely rendkívül intimnek és meleg t nusunak látszott s nem lehetetlen, hogy megszüntette azokat az ellentéteket, melyeket a trónörökös és a nemzet között mesterségesen támasztottak. Hosszasan elbeszélgetett Ferencz Ferdinánd Justh Gyulával is, továbbá Festetich Tasziló gróffal, Karacsonyi Jenővel és Fodor Kalmán képviselővel.

Ugy tizenegy óra felé a király gróf Apponyi Albertet kerestette. Egyszer már nagy galibát okozott, mikor az udvari balon nem látta meg Öreg vagyok — gondolta az uralkodó — ne verjük föl a vizet mesterségesen, ha egyszer sima. Aztán szeliden, csendesesen beszélgetett a kultuszminiszterrel. Aligha politikáról, mert nagyon jökevdü volt.

Sok száz epizódja volt a csütörtöki estélynek Anny bizonyos, hogy aki ott volt úgy érezte magát, mintha egy magyar ur vendégszerető házában lett volna. Volt ott kedvesség is, szíveség is bőven.

Főszerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Rusa Ernő.

A szerkesztésért felelős.

Dr. Peto Márton.

HAGELMAN KÁROLY

*könyv-, papir-, író- és rajzszerkereskedése,
= könyvnyomdája és könyvkötészete =*

Kaposváron,

Fő-üzlet: Széchenyi-tér. = Fiók-üzlet: Főgimnázium átellenében.

Somogyvármegye legnagyobb

TANKÖNYV-

KERESKEDÉSE,

ahol mindennemű
iskolai cikkek kaphatók.

00000000

NAGY LAJOS
SZIJGYÁRTÓ, NYERGES ÉS BŐRÖNDŐS
KAPOSVÁR, Erzsébet-ut 12. szám. (Piac-tér.)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmébe ajánlani elsőrendű

szijgyártó, nyerges és bőröndös üzletemet, melyet helyben, **Erzsébet-ut 12. szám** alatt (Piac-tér), nyitottam és a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelően rendeztem be.

Raktáron tartok kocsizó, lovagló és istálló felszereléseket, ugyancsak bőrönd, vadászati és bőr-diszmu árukat.

Megrendeléseket és javításokat pontosan készítek.

100,000 db.
készlet.

Szegfű és Rózsa!

100,000 db.
készlet.

Skorka János rózsá- és szegfűteleptulajdonos ajánl direkt külföldökből beszerzett

óriás virágú **Rem-szegfűket** és nyakba nemesített **Bokor-rózsákat.**

E nagy készlet miatt egyideig **30 százalékot** engedélyezek. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Több díjjal kitüntetett nagy virágkötészetemben mindenféle **csokrok, koszorúk** mélyen leszállított áron készíttetnek.

Tenyésztő telepemről vágott virágjaimat és begyökeresedett cserepekben nyílt rózsákat, szegfűket, jácintokat a legolcsóbb napi áron szállítom.

Sok nemesfajú szegfűmagjaimról szóló név-árlappal készséggel szolgállok.

SKORKA JÁNOS

5 hold rózsá és szegfűtelepe B.-SZARVASON.

RÓZSA JÁNOS

vegyészeti ruhatisztító, plissirozó, ágytolltisztító és gőzműfestő gyára
KAPOSVÁR, Fő-utca 31. sz., saját házában.

Ajánlja a legújabb gépekkel felszerelt
plissirozó, guvrirozó, vegyészeti
ruhatisztító és gőzműfestő gyárát,
mely legújabban

ágytolltisztító géppel

bővített ki. — Ezen közegészségügyi és tisztasági szempontból felette megbecsülhetetlen eljárást melegen ajánljuk házi-asszonyok, intézetek és kórházak figyelmébe.

Tisztítás folytán a toll 100 százalékkal növekedik.

Előzetes bejelentés után a toll tisztítása meg is várható.

A legkapósabb
politikai
napilap

„AZ UJSÁG”

Főmunkatársak:

Herczeg Ferenc, Kenedi Géza,
Köbor Tamás, Kozma Andor,
Mikszáth Kálmán.

Felelős szerkesztő: GAJÁRI ÖDÖN.

Társ szerkesztő: Dr. ÁGAI BÉLA.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 28 K — f.

Fél évre 14 K — f.

Negyedévre . . . 7 K — f.

Egy hónapra . . 2 K 40 f.

Hetenként ASSZONY és GYERMEK melléklet.

Megrendelési cím:

„AZ UJSÁG” kiadóhivatala
Budapest, Rákóczi-ut 54.

„AZ UJSÁG” OLVASÓTERME
a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

Félelem és bánatnak
a családi életben vége!

Egyetemes-világ-asszony védelem.

(Biztos!)

Saját érdekében kérjen 10 fillér levélbélyeg beküldése mellett prospektust és árjegyzéket.

Szétküldés titoktartás mellett:

BAUER JÓZSEF

kosmetikai, higiéniai-vegyi művek.

Főképviselet és szétküldési iroda:

WIEN, I., Sonnenfelsgasse 21.

Jutányos áron
felvételnek
hirdetések

a kiadóhivatalba.